

491.99-8

9 14

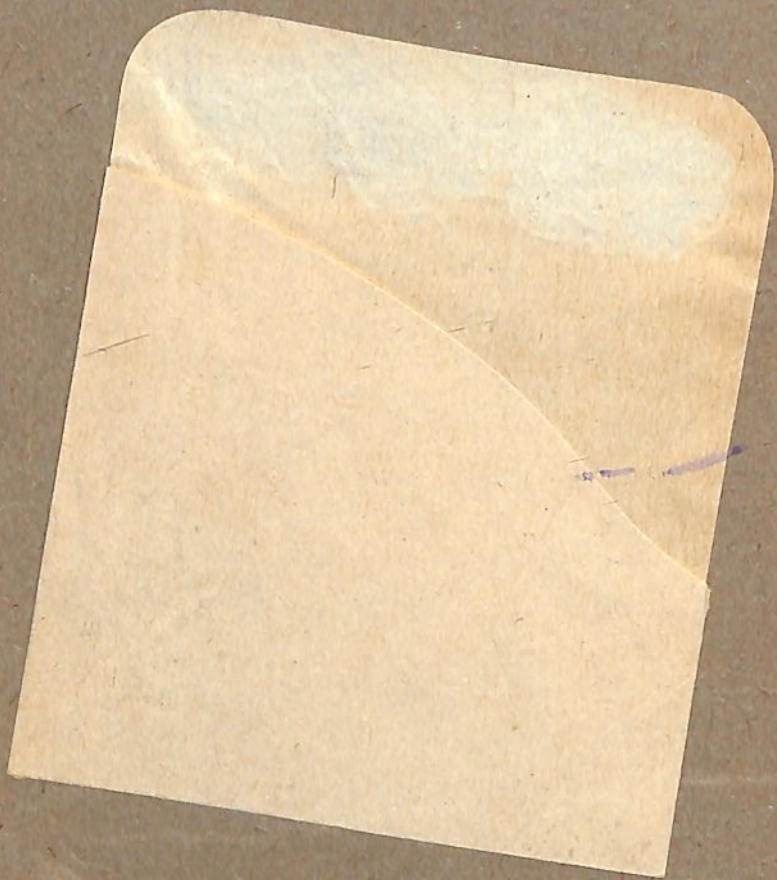
1920
U. 9/14

Гуеу и дьбуе
О'кее Сие

U. 9/14

1920/12

1920

12 MAR 2013

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Պ. ՊԱԼԵՆՅ ԳՐԱՏԱՆ

428

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

47-ԳԱ

49199-8

Գ. 14

Օ Ի Ա Շ Ա Ն

ՔԵՐԱԿԱՆ-ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ

Ը. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր քարգնական, հետևողութեանք պատասաճ եւ ինքնուրոյն հասուածներու արտասպուրեան իրաւունքը վերապահուած է :

Կ. ՊՈԼԻՍ

ԿՐԱՏՈՒՆ Պ. ՊԱԼԵՆՅ

1920

1002
8632

824
4P-44

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
Օ. ԱՐԶՈՒՄԱՆ
№ 281

Ծ Ի Ա Ծ Ա Ն

Ա. Գ Ի Ր Ք

ւ ը ւ ը

ւ ը ւ ը

ւ ը ւ ը ւ ը ւ ը ւ ը ւ ը

ւ ը ւ ը ւ ը ւ ը ւ ը ւ ը

ս ս

ս ս ս

ս ս ս ս ս ս ս ս ս ս
Ս ս ս ս ս ս ս ս ս ս

ս ս ս ս ս ս ս ս
Ս ս ս ս ս ս ս ս

ս ս

ս ս ս ս

ս ս ս ս ս ս ս ս ս ս
Ս ս ս ս ս ս ս ս ս ս
Ս ս ս ս ս ս ս ս ս ս

ս ս ս ս ս ս ս ս
Ս ս ս ս ս ս ս ս
Ս ս ս ս ս ս ս ս

ս ս ր

ս ր ս ր

սս սս ըսս սսս սսս
րս ար ըր սր սրս
ասսար սրսար սրսրսս
աճսար ըսս, սրսար
սրսրսրսր սրս

սս աս մաս պաս տաս
րս ար մար պար տար
ասսար տասար սրարսս ամսար
մա՛մա՛, արամ սրարսր տարտար

է մ մ ա

է է

է էր սէր մէ մէր սէր
արամ, սս սսս է,
սս ըսր է, է ըսս սսս
սսսէ

է էր սէր մէ մէր սէր
ա՛րամ, սս սսս է, սս մա է
է՛մա, սրար սրսրէ

10

սա սը

Շ

ը

Շ ին ին ին պապ ին
 ին ին ին պապ զէր
 ին ին ին պապ ին
 ին ին ին պապ ին
 ին ին ին պապ ին

ը մը մամ մը պապ մը մատ մը
 մամը պապը մատը տաք տէրը
 ամպը մարտը արմատը արարատը
 ըսէ, սա տաք մատ է

ո ը յ

ո լ շ

ու ու ը ու զ ու ս ու լ զ ու զ
 ալ էլ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ
 աւ ը լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ
 է լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ

ու ու ը ու զ ու ս ու լ զ ու զ
 լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ լ
 է' մմա, ու ը է աքամը, լ լ լ լ լ լ լ
 ա'րամ, ու լ լ տաք, տաքը տաք

ո ռ ս ո ռ դ

ո ո

որ ուր որս ոսր նոր շար
արչի ոսկի արսարչ փոփ
պար արկար քիս փարչար
կարսարտ պիչարսա նոփ
նար շարիք ունի

ո՛րսորդ, որսա՛ նապաստակը
ոսկին կըլոր է. շունը ոսկոր կուտէ
տեսա՞ր կարմիր տոտիկ բազիկը
մամիկը կըլորէ իլիկը
օլորէ՛, մա՛միկ, օլորէ՛,
նունիկիդ շորերը նորէ .

օ ղ ս կ

օ ղ օ ղ

օ օր օն օգ օղ աղ իղ շիկ
օղակ աղիկ պրարուղ աղարուկ
Քիղ, օնիկ, քող իր փրէ՛ .
քիսնիմ օրբարչը շար կը .
սրբէ փրամը

օղորմէ՛, տէ՛ր, լըտէ մեր աղաղակին
կաղանդի սեղանը շիտկեցին
օ՛ն, պօ՛ղոս, գրէ՛ աղօտ, արօտ, դեղին
կաղին, օղիկ, շողիկ
օր օր օր օր, իմ մանկիկ,
իմ անուշիկ, նոնուշիկ .

վ ա ռ ղ

Ե Վ

վան վար վեր վե՛ր վարդ
 վրդ կո՛ւմ վրասկ վրդար
 վրնաս Գորոմ. վարդ-ը շար
 անու-ը կը թու-րէ, վարդ-ան
 ու Գիշա՛մ աղէկ կը յողան

վաղարշակ շատ բարի է, բարի տղան
 գովեստ կընդունի, բարենիշ կառնէ
 վարդապետը վեղար ունի
 կո՛վիկ, կո՛վիկ, ո՞ւրկէ եկար.
 մարգերէն, արօսներէն

ժ ա ժ

Ժ Ժ

ի՛՛տ հրը համ-ը-տ թու-տ հրը
 թու-թի՛ն ատան պարթի-տ թու-տակ
 հրը պղան սրբի-ն է ամ-նու-ն
 հանը ինն-ին պու-ն պրցրի Գամ

ուղար ուժեղ կենդանի է
 ի՛մ բաժինս տուր որ ուտեմ
 մեր վարժարանը շատ մօտիկ է
 ժամանակ ունի՞ս տուն գալու
 մերուժան ու վարուժան միասին
 ժուռ կուզան

Կ Ղ

գ ա ն գ ա կ

Եւ զի ն շատ Եւ զայ ի զու
այսպէս շատ Եւ զայս
Բրտէս : Իր պարտէս շատ
շատ պարտէս է . շատ է ,
շատ Եւ զայս

մրժեղը զաղիւ բըզէզ մըն է
զա՛րուկ, արագ մի՛ վազեր . եկո՛ւր
ու տե՛ս մեր սիրուն մանկապարտէզը
եղը կը շարժէր կոտոշները
զատիկ է եկեր ,
մեզ նոր օր բերեր .

հ Ղ

հա եւ հո աե սե հուր հոյ
հա՛մ երն կաե հասկ հուսկու
Երշտէր քահայ Կր թիւ հոյր
արօրայ Կր երթիւ արօր

Ներմինէ , կօշիկըդ հանէ .

գառնուկը հո՛ս բեր . — ահա՛ բերի
տեսար հօտաղը իր հօտին հեա

հովեր , տարուբեր հովեր

գէշը տար , աղէկը բեր .

փ ք

f u r

Փս փու իմ ում փայր փիջիմ
Փաղամ քամուկ ոյում ըստուր
փուրիկ, փիչի կրսի՛. շուպ փայի
ամաղաղը կիբի՛, կուկու իկու

մենք քաղաքը կը բնակինք, դուք՝
գեղը, անա՛հիտ, քանի՞ տարեկան ես.
հինգ տարեկան.

ահը վեր է քան մահը
որոր ըսեմ, քունը տանի
մաման առնէ տունը տանի.

յ ց

g n r k l i

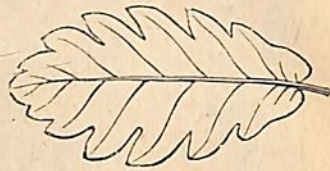
յան զից չից յոց յուպ յանց
յույակ կային յարին յանամ
յուրի, զպրոց փնա, քան սորսէ
յուսը քայիմ որ նիցս փամ

երեկ օդը ցուրտ էր. հիմա տաք է
մըշակը ցորեն ու գարի զանեց
պարտիզպանը ցընցուղով ոռոգեց մեր
պարտեղը

հաց ու պանիր, կեր ու բանի՛ր

ն ա ռ

ս ե ռ ե ռ

աւ

աւ

բ ե ե

հաւ աւ աւ զաւ
 զաւ աւ հարաւ
 աւ աւ ռ աւ աւ աւ
 բ ե բ ա զբ
 սբ զբբբ նաւ
 աւ բ զբս պարբբ

Քարբբ . բ բբբբ Քարբբ բբար
 աւաւ հաւաւ նոր զարբբ
 հբար Քբբաւ նոր Քարբբ

պառաւր երեք հաւ ունէր և զաւկի
 պէս կը սիրէր
 աւազանը շատոնց ցամբեցաւ
 լերան ետեւ կարմիր արեւ ,
 կարմիր արեւ սարին վերեւ .
 սեւ սեւ ամպեր , ամպեր սեւ սեւ
 մէկգի՛ գացէք , բացէք , արեւ .

բ Ն ե ռ

բաւ բբբ աբ սբ ծոբ սոբ
 զար աւ բաւ բո ռ բար զար
 բբբբ . բաւաւաւ . բեւ աւաւ կաւաւաւ
 բբ ծաւաւ կբս աւաւ կբ
 կբ ծաւաւ կաւաւաւ բաւաւ կբ

չար սղար պատիժ կրնգուենին
 խաչիկ , խե՛ւ ես , ի՛նչ ես .

ո՛չ խեւ եմ, ոչ խենդ
 կովը մօ մօ կը բառաչէ,
 պոչը վեր վար հա՛ կը շարժէ .
 ժամը ունի խաչ ու խորան
 քըշոց, բուրվառ, աւետարան .

Ճ ծ

ժ ա ռ

ա՛յ օ՛հ Դա՛մ Դի՛մ Դա՛ն Դա՛մ
 Դա՛ն Դա՛ն Դա՛ն Դա՛ն
 Դա՛ն Դա՛ն Դա՛ն Դա՛ն
 Դա՛ն Դա՛ն Դա՛ն Դա՛ն
 Դա՛ն Դա՛ն Դա՛ն Դա՛ն

ծովակը խոր չէ, ծանծաղ է,
 ածուխը սեւ է, մածուներ՝ ըսպիտակ

տես նաչխուն ծիածանը
 անծիկ, անծիկ ծըրարոցիկ,
 եկո՛ւր, ծիծե՛ռնակ, սիրո՛ւն ծիծեռնակ

Ճ ծ

ճ ա լ ճ

Դարը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը
 Դարը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը
 Դարը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը
 Դարը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը Դ՛ ը

կատուն սուր ձանկեր ունի
 կաւիճը ձերմակ է . ձահիճը չորցաւ
 ուր ձենձ, հոն ձանձ
 վարդավառ, ճըրագըղ վառ
 պար ընեմ, ձոր ընեմ,
 կապան կըտրեմ, չոր ընեմ

փ փ

փիսիկ

փրօղ ափս խուփս ցափս փուփ ցափ
 փափափ փափուփ փափափ
 փս փո ցափ փոփրիկ փժ
 փարցր փուղ ունր
 առանց փուղի փարց ցափափ

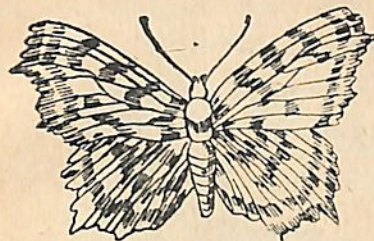
փիղը պատիճ ունի, խոշոր կենդանի է
 գրլորեր է խուփիկը, գրտեր է
 պըտուկը

փիսիկ, փիսիկ

դուն չար փոքրիկ,

ունիս կեռ կեռ,

սուր սուր ճանկեր.

թ թ

թիթևո

Թի Թաւ Թիւ Թաթ Թութ խութ
 Թաղաք Թաժաւ ոք Թրթուկ
 Թաժ ու հին Թաւիչ Թիթկնոց ունր
 Թութակը Տարցու պէս կը խօսր

էլ, Թեւ Թեւի տանք ու պարենք,
 դուք ալ զարկէք Թըմբուկը
 մեղուն Թըռաւ իր փեթակէն
 Թո՛ւթը աւելի կը սիրես Թէ Թուզը
 խատուտիկ, պուտպուտիկ,
 Թեթեւ Թըռիչ Թիթեռնիկ,
 Թեւիկներով ծափ կուտաս,
 ծաղկէ ծաղիկ պար կուզաս.

կ օ ք ր վ ա ո ե ա կ

խ	փ	ի է
ե ա	ե օ	ի է

ապրիան Բապրիան օֆնիանկ
 կֆանկ ֆօֆր ֆօֆնիանկ արգիօֆ
 Մր հաւր ֆօֆր ֆաւֆանկ ունի
 ապրիանկ Թրուա Իրիֆիլ

Թաթուլին մականունը Թորգոմեան է
 արդեօք քանի՞ սենեակ ունի տունը

աղքատները նեղութեան մէջ են
 կրտ կրտ կրտ կրտկրտա՛ք,
 Հաւ-մարիկին թեւին տակ
 փոռեակներ կան ըսպիտակ.

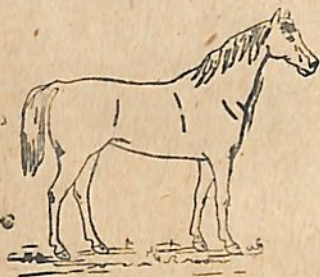
Ն Ղ

ջ ո շ ք ա կ

ազ էջ զուր Մջ արջ զառ
 միջը իջլւան զուժակ զարի
 զարին իրբաւ զուրին Մջ
 աւ միբրիք ֆանի էջ ունի

դասարանին առաջին աղջիկը սա
 զարուհին է

տիգրան շատ լաւ շուժակ կ'ածէ
գընչուն խաղցուց իր արջը
գէ'որդ, վա'ր իջիր սանդուխէն

Հ ձ

ահ

Յի Յիւ Յիթ Յուկ ՕՅ ՅորՅ
Յաժար գիթչան Յիթիներ
անցաժ Յիթ շար չուրք էր
խիթկու Յիթ մեներ՝
աչ ու Յարի

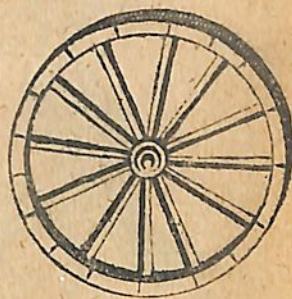
ձիերը կառքերու կը ւրժեն
գերձակը կարեց ձեւաւոր հանգերձներ
ես գանձ կըսեմ, դուն տանձ կը
հասկընաս

Չուրը տեսաւ, ձուկ եղաւ
ծակը տեսաւ, մուկ եղաւ

բ ե

բւղ բւր հրւր
այբւր արբւն
գրբւ թրբւ փրբւ
կրբւ հարբւ
պարբւ հրւսր
Յրբն աղթրբւ

ա ն ի ռ

կասփրն անրւլ կը թաւապ
չարայ կիթթանի աղթրլու
համար փրպու թրբն

ցորենով ալիւր կը շինեն
 ձեր սունը շատ հիւրեր եկան
 ես պիտի սորվիմ գըրել թիւեր և
 հաշիւ րնել
 առիւծին ձագին կ'ըսեն կորիւն
 ձիւնը կուգար փաթիլ փաթիլ
 հեան ալ անձրեւ կաթիլ կաթիլ

չ ո ս ո ս

չ ո ս

յար յոթ յարթ յոնի յարկ
 յարակ յանկար յոխայ
 յակոբի յոմնիցաւ
 յայտար թրուչունի

յիսուս յարութիւն առաւ
 պարտէզին մէջ կան գեղեցիկ
 յամիկներ և յափուկներ
 աղբիւրը շատ յըստակ էր և ջուրին
 յատակը կերեւնար

այ ո ս

մայր ու տղայ

այ փայ հայ քայ ճայ Գայ
 կայ լայ ցայ ցրդայ փխայ
 շուկայ փայլ սայլ Բայլի
 շայն կայան այ այ փար
 քնկայ ճայքիկ

եւ հայ եմ և անունըս հայկ է
 հովիւր պուտե. — գայլ կայ, գայլ,
 հասէք

նայէ՛, հա՛յրիկ, սա փայլուն
ծաղիկներուն

մարդ մարդու քահանայ,
մարդ մարդու սատանայ.

բ ո յ ն

ոյ ոյ

խ ո յ խ ո յ ա կ

հ ա ճ ո յ

ոյ՛ թայն լոյս
խոյ փայտեան
փայր հանոյ
չըլխոյ փայն
առայ՛ Կոյր

նոյ աչքի գրեկեց

արու ոչխարին խոյ կրտեն
աղաւնին բոյնին մէջ հաւկիթներ
ածեց

լոյսը բոյսին ոյ՛ կուտայ
պորոյ մէջ շատ հայ կայ
բարի լոյս.—աստուծոյ բարին
մանկութիւնը հաճոյալի է,
բայց ծերութիւնը՝ անհաճոյ

ճ է ս

Ֆ Ֆ

Ֆիս ֆրանսի Բայր ֆրէ

Ֆէսը օսմանեան գրվարկ է
Ֆրանսերը ֆրանսական գրամ է
մօրֆինը թոյն է

ոլ ուս	ոլ	ուս
ուէ ութ	ուէ	ութ
ուբ ուս	ուբ	ուս
ւա վ	ւա	ւբ
ւէ վ	ւէ	ւթ
ւս վս	ւս	ւս

ով սխալ սայրու ած
 պայրու էր լայրու էր ապուի
 քրնու ուր թարու ած նրէ էր
 նրու ած սրչու ու հաւու ու

յիսուս երուսաղէմ մտաւ
 ովսաննաներով
 ովկիանուսը ընդարձակ է
 առուակը կրնթանայ հեղիկ
 ո՛վ մանուկ, պատուէ մեծերը
 աղուէսը խորամանկ է
 յովհաննէս բանուոր պիտի ըլլայ
 ազնուութիւն ունեցէք, սրղո՛ք
 նրաւորդ հագուեցաւ, աղուոր աղջիկ
 մը եղաւ

ակ սպ սպ սկ սա սպ

սք սք սք սք սք սք

սկրարչ սքիպ սպաս սքրար
 սքոյի սքարիչ սպ
 սքիքրան, սպասէ սք. Գամ

շուշանը սպիտակ է
 ամպերը սքողեցին լուսինը
 օրիորդ պայծառ սքանչելի դաշնակ
 կը զարնէ
 աստուած ստեղծեց աշխարհը

սք սք զբ զգ

սք սք զմ զտ

սքոն սքայու՛մ շքիքրան
 շքուայ սքայիլի

երէկ աղուոր դրօսանք ըրինք
 յուլիանէ զգայուն աղջիկ մըն է.
 զմայլելի կերզէ

Ֆիլոմէն աղտոտեց զգետար
այդչափ մի՛ շտապեր, պա՛րոն

ԲԱՂԱՉԱՅՆ ՏԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐ

ԲԱՌԵՐՈՒՆ ՍԿԻՉԲԸ

Քարակ ճիւղի կարաւ զնայրակ
Քնի շրուկ նուէր զուարթ
Քնիկի Քննչուկ զժպտի ժժնակ
Շունչան Քննչայ վննու թիւն

Հացը կտրեցինք դանակով
Հայրիկը երկու ծրար կտաւ գնեց
փնտռողը կը գտնէ ուզածը
գնդակը կտր է
անձրեւէն թրջեցանք, խխում
դարձանք
առանց մտածելու դործի մի՛ սկսիր
երէկ շատ պտտեցանք
պարտիզպանը կը ջնջէ վնասակար
ճճիները

Կնիկի . կնիկի
Կաթնայրի . յիկ
Իկ Դր Կնիկի :

ԲԱՂԱՉԱՅՆ ՏԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐ

ԲԱՌԵՐՈՒՆ ՎԵՐՁԸ

Վաւթը համը կսնչ Մաղը
Քարչը Մանը սուրը անիկ

մասիս շատ բարձր լեռ է
թանձր մշուչ պտտեց չորս դին
մեղուն կուտայ քաղցր մեղր
արոււեսակ փայլուն աստղ մըն է

զաւէ՛ն, գիրքդ մաքուր պահէ
ձեռքս շատ մտեցաւ

Նասպասպրակ,
Հարթ վասպրակ,
ուր կը վառվա
փոքր զարբրակ:

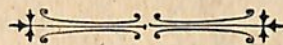
ԱՌՈԳԱՆԱԿԱՆ ԿԱՊԱԿՅՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՌԵՐՈՒ

այս տղան համր է
անիկա իմ հայրիկս է
տմառն ալ անցաւ. ձմեռն ալ
վազր ու գալլ անգութ գազաններեն
կեանքը շատ քաղցր է

այս գիրքը քօ՛ւկդ է
հաւերն անգամ բոյն ունին
որն որ ուզես, գայն առ
բարձր լեռան փուքն ու քամին շատ
կըլլայ
վարդն ու շուշանը պարտէզներու
զարդերն են
երուանդ գիրքն առաւ թեւի՛ն տակ
ու գնաց

անուշ քունիկն աչերն տուեր
անուշ հովերն ալ սարուբեր,
իմ տատրակիս քունն է եկեր,
անուշ երգով ըսեմ օրօր:

Ա Յ Ր ՈՒ Ր Ե Ն

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԿԱՐԳՈՎ ԵՒ ԱՆՈՒՆՆԵՐՈՎ

ա թ Գ զ Կ Ե Լ Թ Ժ Ի Լ
խ Ժ Կ Կ Զ Ե Ծ Ծ Ե Ծ Ծ Ծ Ծ Ծ
ա ս Վ զ ր ց Լ փ ք օ ֆ

ա բ գ զ ե զ է ը Թ Ժ Ի Լ
խ ծ կ հ ձ Կ Ճ Ծ Ծ Ծ Ծ Ծ Ծ
չ պ ջ ա ս Վ տ ր ց Լ փ ք օ ֆ

այբ բեն գիմ գա եչ զա
է ըթ թո ժէ ինի լիւն
խէ ծա կեն հո ձա զատ
ճէ մեն յի նու շա վո
չա պէ ջէ աա սէ վեւ
տիւն րէ ցո իւն փիւր քէ
օ ֆէ

ԹՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐ

0	1	2	3	4	5
զերօ	մէկ	երկու	երեք	չորս	հինգ
6	7	8	9	10	
վեց	եօթը	ութ	ինը	տասը	

ԱՅՐՈՒՐԵՆԸ (նսմաւորով)

այբ բեն գիմ,
—կեցցէ ազգ իմ,
գա եչ զա
—պապադ տեսայ
է ըթ թօ,
—ո՛ւր ես, պետօ.
Ժէ ինի լիւն,
—կապոյտ հիւուն.

խէ ծա կէն,
 —մտիր ծակէն .
 հո ձա դաա,
 —եղիր դաթ զաթ .
 ճէ մէն յի,
 —խմէ՛ գինի,
 նու շա փո,
 —ապո՛ւշ աւօ .
 շա պէ չէ,
 —սրինգ փչէ .
 աա սէ վեւ,
 —ցաթեց արեւ .
 ախն րէ ցո,
 —ոսէ, կեցո .
 իւն փիւր քէ,
 —ա՛լ հերիք է .
 և օ ֆէ
 —հերիք, օ ֆ, է

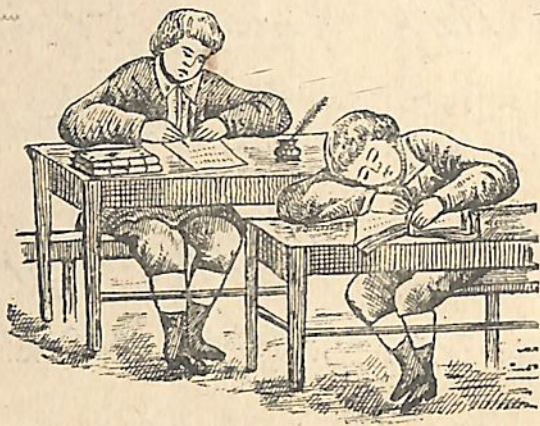
Ս ւ Սրամ Սրչակ Սնուն

Ս ւ Սրամ Սրչակ Սնուն

Ս ւ Սուրէն Սարգիս Սակաւ

Ս ւ Սուրէն Սարգիս Սակաւ

Անասիա բարի աղջիկ մին է :
 Անձարակին կերածն է բանջար :
 Աղուէսը պոչը վկայ կը բռնէ :
 Սիրանոյշ դպրոց կ'երթայ :
 Սեղանին վրայ շիշեր դրուած են :
 Սև աչքը մօրուց պէտք է :

Աշխատասէրն ու ծոյլը

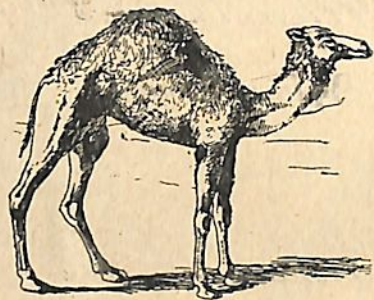
Սիսակ աշխատասէր է . կ'ըսէ :
 — Այսօր սորվիմ վաղը խաղամ :
 Սարգիս ծոյլ է . կ'ըսէ :
 — Այսօր խաղամ, վաղը սորվիմ :

Պ « Պէֆ Պյոմ Պայրօտ »
 Ո « Ոգի Որոմ Ոստրէ »

Պ « Պուս Պուսան Պիպրօն »
 Ռ « Ռուս Ռահան Ռետին »

Որսորդը կաքաւներ որսաց :
 Ոստրէն ծովային կենդանի մըն է :

Ռուսիա շատ ընդարձակ երկիր է :
 Ռահանը հոտաւէտ բոյս մըն է :
 Ռուբէն շատ մը խաղալիքներ ունի :

Նաղաբիկ առաստի:

— 0 —

Նաղաբիկ բարձր թէ վրայ
բնիկ հուն է:

Նին աչ բառ .

- Մի քիչ շրջակ է ուր

վրայ հուն կրկնայ :

Մ չր Մերան Մնակ Մուռիկ

Տ օ Տիրան Տնակ Տունիկ

Օ օ Օնիկ Օշարակ Օղ

Պ օ Պնիկ Պշարակ Պղ

Տանձը խիստ համեղ պտուղ Վճին է :
Տանն անգամ չափէ, մէկ անգամ կտրէ
Տիգրան Սուրէնին զարկաւ :

Օղը շատ գեղեցիկ է այսօր :
Օհաննէս և Արամ միասին
գրօսանք ըրին :

Օրօրերդ

Օրճ՛ր , օրճ՛ր , օրդ շատնայ ,
 Օրդ շատանայ , տարիդ մեծանայ ,
 Տարիքդ հազար տարու մօտենայ ,
 Անձիկդ հազար բարու տիրանայ :

Օր ք Մնայէ Մնով Մնաճճի

Ր ր Բոպէ Բօբ Բաֆֆի

Պ ք Պաշար Պրախար Պրտուղ

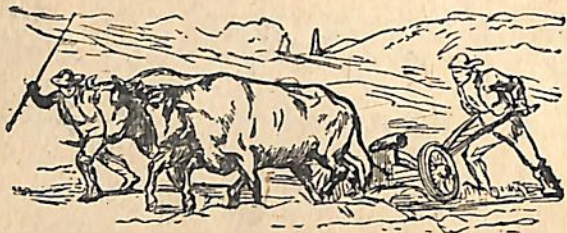
Պ ք Պաշա Պրախա Պժողք

Բոքը մանեւու գործիք է :

Բոպէի մը գործ է այս գործը :

Դերանիկ և Տրդատ իրարու քոյր
 եղբայր են :

Դաշար լեցուն է մշակներով :

Մաշտի Երգ.

Մեծա զառիկ ի սրբաբն առիւ,
 Մեծ ու պայծառ է օգը .
 Մէն, ի սրբաբն սրբաբն ի սրբաբն,
 Մեծա զառիկ ի սրբաբն .

Գ զ Գառնի Գառնի Գառնի

Յ ց Յամաք Յառակ Յորեկ

Գ զ Գառնի Գառնի Գառնի

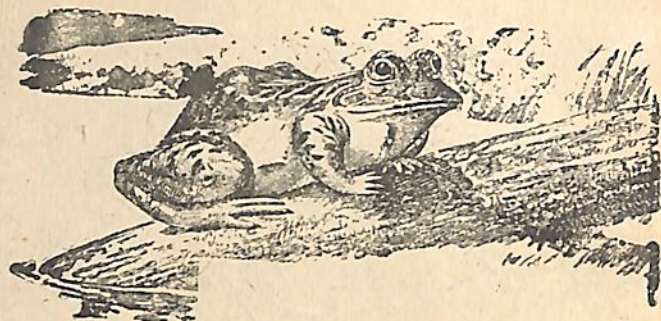
Գ Գ Գառնի Գառնի Գառնի

Յանցով ձուկ կ'որսայ ձկնորսը :

Յիրուցան մի՛ ձգէք ձեր գիրքերը :

Գեղամ ու Յառակ միասին պտոյտի
 ելան երէկ :

Գառնուկին հետ պառկէ՛, արատյտին
 հետ արթնցիր :

Գորտին առածը

Գորտին հարցուցեր են թէ ինչո՞ւ
միշտ կը կրկրաս :

Ան ալ ըսեր է :

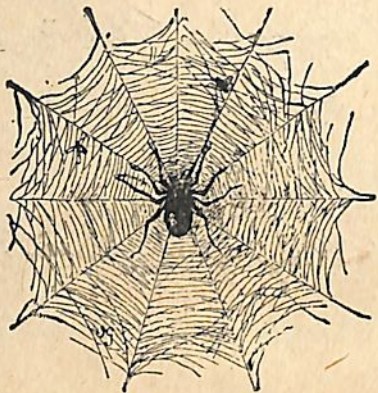
— Անոր համար որ ձայնիս զմայ-
լած եմ .

Այ պ Այսպիսի Այսակ Այնակ
Պ պ Պարզեւ Պսակ Պնակ

Ք բ Քարսեղ Քանակ Քերդ
Բ բ Բարսեղ Բանակ Բերդ

Պատուէ հայրդ ու մայրդ :
Պառաւն իր թանին թթու ջրեր :
Պողոսիկ Քէորգին հեա հոլ խաղաց :

Բրուար կաւէ ամաններ կը շինէ :
Բերնէ բերան , ասեղը կ'ըլլայ գերան :

Ասորի ու բոճոր

— 0 —

Քոյ Քոյ Քոյ Քոյ Քոյանն
 ԲԵԸ ԲԵԸ ԲԵԸ ԲԵԸ
 ՔԷԸ Կաւ Կոյքոյանն
 Քնայ թնկաւ Քակարոյ
 Քանից Կանի մի ասոր

—

ԼԼ Լուսիս Լիմոն Լակոս
 ԼԼ Լուսիս Լիմոն Լակոս

ԼԼ Լուսիս Լիմոն Լակոս

ԼԸ Լնկեր Լնծայ Լնկոյ
 ԼԸ Լնկեր Լնծայ Լնկոյ

ԼԸ Լնկեր Լնծայ Լնկոյ

ԼԵՆՆ աշխատասէր տղայ մըն է :

ԼԵՆՆ սար ձիւնով ծածկուեցաւ :

ԼՈՍԻՊ իր մտախոր Բարսեղին

ՍՈՒՍՍ

Ընկերդ սիրէ քու անձիդ պէս :

Ընտիր պտուղներ են ելակը, դեղձը,

ծիրանը, խաղողը :

—

Գետին հաներուկը

Օրան օրան ժուռ կուգայ,
Ոտքեր չունի ման կուգայ,
Բերան չունի կուլ կուտայ,
Ըսէք տեսնեմ, ի՞նչ է այն :

Դ ի Դրասեակ Դրբա Դրժ

Ի ի Իսահակ Իրիս Իժ

Զ Կ Զապաչ Զրբիչ Զրն

Կ Կ Կապայ Կիւրեղ Կին

Ինչ որ ցանես, այն կը քաղես
Իժը թունաւոր օձ մըն է :

Կամաց կամաց, բամպակը կ'ըլլայ
մանած :

Կըր եղաւ՝ կացին կ'ընենք. տափակ
եղաւ՝ բահ :

Գաղթն ու կոյրք

Գաղթն ու կոյրք մի պատկերն
պիտի անցնե՛րն :

Մենպէս ըն՛երն.....:

Կոյրք շուրջ ինչպէ՛ց կայրք :
որ իրկու՛մն ալ ապահով անցանն
չուր՛ին :

Կ'ն Կրանայ Կրիչարայ Կրն՛մ

Հ հ Հրանա Հրեշտակ Հինգ

Է ն Էսկրար Էլանն Էուս

Ն ն Նեկտար Նշան Նուս

Հովիւր գառնուկները կ'արած էր :

Հրաչեայ եղբայրն է Նարգուհիին :

Հազար հեղ մեզը բտէ, բերանդ
չանու շնար :

Նուսակ ռստանք, գիւղ գնացինք :

Նուարդ Գու ի՛մ էն պզտիկ է :

Նուշը շատ համեղ պտուղ է :

Արքունի Գրաստան

Եւս Գրաստանի Բնութեան Կարգը
 Առաջին Կարգը Եւս Գրաստանի
 Եւս Գրաստանի Կարգը Եւս Գրաստանի
 Եւս Գրաստանի Կարգը Եւս Գրաստանի

Յ ի Յրարէն Յրամ Յրարող

Խ խ Խորէն Խրամ Խարող

Վ Վ Վիթակ Վիթուր Վարդ

Փ փ Փեթակ Փետուր Փարչ

Խեղճերուն և աղքատներուն
պարտինք օգնել:

Խօսքը՝ մեծին, ջուրը՝ պղտիկին:

Խեւը խրատն ի՛նչ ընէ, սեւը՝ սապօնը:

Փեթակին մէջ մեղր կոյ:

Փայլինէ փունջ մը ծաղիկ [Տաւաքեց]:

Խաղողին հանելուկը

Անուրը գերձան ,

Անձակ մարգրիտ ,

Աստուած կը շարէ .

Մարդը կը քակէ .

Զ է Զակ Զմնա Զրիկ

է է Էակ Էմնա Էրիկ

Պ Պ Պազ Պրակ Պուղթ

Թ թ Թագ Թիակ Թուղթ

Էշն ի՛նչ գիտէ նուշն ի՛նչ է :

Էմնա խեղացի աղջիկ մըն է :

Թագուհի մայրիկն է Էլպիսին :

Թռչունը հաւկիթ ածեց իր բոյնին
մէջ :

Թրթուրը թիթեռնիկ եղաւ :

Ներսարարիկ

Ներսարու-ցրիկ, ներսարու-ցրիկ,
 արի-արու-րնի-բայ խաչու-ցրիկ,
 թի-թիկնի-բայ թիւ, թիւ, թիւ,
 երկու-արի-արի ծիւ, ծիւ, ծիւ.

Ղ Ղ Ղու-կաս Ղ-ունց ՂԷԷ

Ղ Գ Ղու-կաս Ղեւոնց Ղեկ

Վ Վ Վահագնի Վարակ ՎԲԲ

Վ Գ Վահագնի Վասկ Վեմ

Ղազարոս ձիւնագնասկ խաղաց
 Վահանին հետ :

Ղեկափարը դարձուց նաւը :

Վերգինէ և Ղեւոնց շատ խելօք են :

Վարդափառ, ճրագդ փառ :

Ապրիմ-մեռնիմ

Ղուկաս և Վահրամ դաշտին մէջ
գտան ապրիմ-մեռնիմներ ու սկսան
թերթերը մէկիկ մէկիկ փետել
ըսելով:

— Ապրիմ... մեռնիմ... ապրիմ...
մեռնիմ... :

Թերթերը հասան ապրիմին վրայ
և տղաք շատ ուրախացան որ պիտի
ապրին :

Դ Դ Դանեակ Դանիք Դիր
Ժ Ժ Ժանեակ Ժանիք Ժիր

Ծ Ծ Ծաղիկ Ծորակ Ծիա
Ծ Ծ Ծաղիկ Ծորակ Ծիա

Ժամը քանի՞ վայրկեան է, Հայկ :
Ժիրայր ի՞նչ աղօլոր պարեց :
Ծիան ի՞նչ է որ եզն ի՞նչ ըլլայ :
Ծիրանը սկեզոյն պառզ մըն է :

Մտին հանելուկը

Երկայն աղիք

Ծայրը ծաղիկ :

Ծայրին կիրակրին

Ծայրին հարցուցին թէ ինչու
չի բաները :
- Սեյտը կիրակրի է, ըստ
Ծայրին հարցաւ ատեն զի կիրակրի է

Ե Ե Եայրիկ Երբամ Երեւ

Ե Զ Եայրիկ Եերամ Եիւղ

Ե Զ Եստիակ Երբամ Եստի

Զ Զ Զուժակ Զերմ Զուր

Եունը հաջելով գայլ կը բերէ :

Եերամը մետաքս կը հանէ :

Զաղացքով ալիւր կ'ազան :

Զուժակ կրնա՞ս նուագել. Եուչա՞ն :

Հովուին երգը

Լուսնկան անուշ. հովն անուշ,
 Շինականին քունն անուշ.
 Ցաթեց լուսնակ երկինքէն,
 Հովուին սրբինգն էր անուշ:

Յ յ Յիսուս Հայրս Յարս

Յ յ Յիսուս Յայսայ Յարս

Ք ք Քուրիկ Քաղաք Քար

Ք ք Քուրիկ Քաղաք Քար

Յու լիանէ դպրոց կ'երթայ:

Յարգեցէք ձեր մարդիկը:

Քամին բերածը քամին կը տանի:

Քունն ու մեռելը մէկ է:

Հայր բանտարիս շարժ շարժի՛ր
 Քիչ բանտարիս շարժ շարժի՛ր

Կրիային հաներու կը

Քար քարի վրայ, քար չէ,
 Լեռ սար կ'արժի, դուար չէ,
 Հաւ կի՛թ կ'ամէ, հաւ չէ =

Չ չ Չորակ Չայն Չուկ

Չ ճ Չորակ Չայն Չուկ

Ճ ճ Չագար Չանճ Ճիւղ

Ճ ճ Չագար Չանճ Ճիւղ

Չմեռ ճիւն կուզայ =

Չին ու Չորին կուռեցան, մէջտեղն
 էչք սասկեցաւ =

Ճանճն ի՛նչ է որ ճենճն ինչ ըլլայ =
 Ճերմակ է շուշանը, կարմիր է վարդը =

Չուկին առածը

Չուկին հարցուցին թէ ծովէն
 ի՛նչ լուր =

Հսաւ.—Շատ բան ունիմ ըսելու,
 բայց բերանս շուրով լի է =

Չ չ Չամիչ Չար Չուան

Չ չ Չամիչ Չար Չուան

Չ զ Չաւէն Չապէլ Չատ

Չ զ Չաւէն Չապէլ Չատ

Չար ընկերներէ հետացէ՛ք :

Չամիչը ի՞նչ բանէ կը շինուի :

Չմիւռնիա շքեղ քաղաք է :

Չարդարեցին Մուսնի ծառը :

Չամիչին հաներուկը

Սեւ ուլիկ

Փէտէ պոչիկ :

Մարան ու Չատիկը

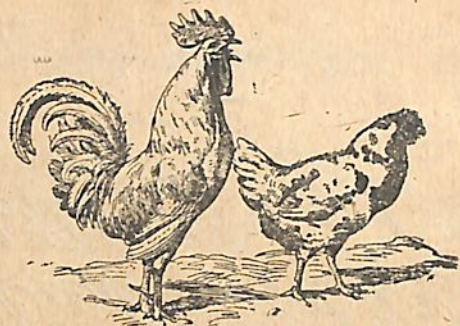
Մարտը կուգայ ծաղիկներով,
Երկրից հաւքե՛րը կարգալով.
Ահա՛ եկաւ մեր Սուրբ Չատիկ,
Բերե՛նք, ներկե՛նք կարմիր հաւկիթ :

Ֆ Ֆ Փրկմէն Փրանի Փխ

Ֆ Ֆ Ֆիլոմէն Ֆրանք Ֆէս

Ֆիլոմէն և Եղուարդ միասին
պարեցին :

Ֆուլիկս Փառանձեմին դրացի է :

ԱՔԱՂԱՂԻՆ ԵՐԳԸ

Աքաղաղը կ'երգէ . կուկուլիկկո՛ւ . . . :

Աքաղաղը կ'ուզէ ըսել . պզտիկ տղաք , հե-
րիք քնանաք :

Աքաղաղը կը կանչէ . կուկուլիկկո՛ւ . . . :

Արեւը ծագեցաւ . պզտիկ տղաք , ելէ՛ք ,
ելէ՛ք :

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔ

Ո՛վ Մեծդ Աստուած ,

Որ ես ալ ւած

Մեզ բարի հայր

Եւ գթօտ մայր ,

Տո՛ւր մեզ շնորհք ,

Ըսե՛նք աղօթք ,

Չըլլա՛նք անհոգ ,

Ապրի՛նք խելօք ,

Պարկեշտ ու հեզ ,

Եւ սիրենք Քեզ :

ԻՄ ԾՆՈՂՔՍ

Ես փոքրիկ տղայ մըն եմ : Ես ունիմ հայր ու
մայր :

Հայրս ու մայրս իմ ծնողքս են :

Իմ ծնողքս զիս կը կերակրեն ու կը խնա-
մեն : Անոնք ինձի կուտան հազուստ և կօչիկ :
Կուտան ինձի կակուղ անկողին քնանալու :

Իմ ծնողքս զիս շատ կը սիրեն : Ես ալ զա-
նոնք կը սիրեմ :

ՀԱՄԲՈՅՐՆԵՐՍ

Երեք համբոյր ունիմ տալիք
Անուշ, համով երեք պաշիկ,
Էն խոշորն է իմ մեծ եղբօր,
Էն ուժովը՝ իմ բարի հօր,
Բայց էն երկարն, գիտէ՞ք, որի՞...
Ան մայրիկին կը վիճակի:

ԶԳԱՅՍՐԱՆՆԵՐԸ

Նս աչքով կը տեսնեմ:
Ականջով կը լսեմ:
Քիթով հոտ կ'առնեմ:
Լեզուով կը ճաշակեմ:
Մատերով կը շօշափեմ:
Յուրաք, տաքը, կոշտն ու կակուղը մար-
մինովս կ'զգամ:
Իսկ խելօք զլուխովս կը մտածեմ:

ՃՆՃՂՈՒԿԸ

Այ, ճըճողիկ,
Պատիկ մստիկ,
Կարմիր տոտիկ,
Սպիտակ փորիկ,
Ուտես կուտիկ,
Խմես ջրիկ,
Առուին եզրիկ,
Կ'երթաս բունիկ,
Չագիգ քովիկ:

ՄԱՏԵՐՈՒ ՀԱՄՐԱՆՔԸ

Գէորգ խնձոր մը ունէր ձեռքը: Պզտիկ
քոյրը տեսաւ ու ըսաւ:
— Կէսն ինծի կուտամ...:

ԿԼՈՐԻԿ, ԹՈՄՊՈՒՂԻԿ

Կլորիկ, թոմպոլիկ,
 Հասակս է պատըլիկ
 Թուշերս են խնձորիկ
 Աչքերս են սեւուլիկ
 Քթիկս է մինինիկ,
 Բերանս է անուշիկ
 Կա՛յ ինձի պէս ազուորիկ . . .
 Չկա՛յ, չկա՛յ, չկա՛յ . . .

ԼԱԻ ԸՆԿԵՐ

Լերան հասարակ ծաղիկը պատահմամբ մե-
 խակին հետ մէկ թաղարի մէջ տնկեցին :
 Եւ ի՛նչ եղաւ, գիտե՞ք . . .
 Մեխակին պէս ինք ալ անուշ հոտ ունեցաւ :

ԾԱՓԻԿ, ԾԱՓԻԿ

Ծափիկ, ծափիկ ծիրանի,
 Կարմիր խնձոր կը նմանի,

Ոսկի սրմա մաղբրը
 Հովը թել թել կը տանի,
 Ուր կը տանի, թո՛ղ տանի,
 Պապուկին պաղջան կը տանի :

ԾՈՅԼՆ ՈՒ ՋՈՒՐԸ

Ծոյլը կը հարցնէ ջուրին :
 — Զո՛ւր, ո՞ւր կ'երթաս, դադար չես առներ :
 Զուրը կ'ըսէ :
 — Կ'երթամ արտ անտառ ջրելու որ կա-
 նանջնայ, ծոյլը տեսնէ՝ ամջնայ . . . :

Մ Ա Տ Ե Ր Ո Ւ Խ Ա Ղ

Ճի՛ւ ճի՛ւ, մատնոցիկ,
 Սեւ ագռաւը բռնեցինք,
 Եղով, մեղրով տապկեցինք,
 Սանամարին կերցուցինք,
 Թ՛ըս . . .

ԱՐԵԻԻՆ

Արեւ, եկո՛ւր շո՛ւք գնա՛,
 Բեզի չամիչ, լէպլէպ տամ,
 Խունկ տամ, մոմ տամ, պատկեր տամ,
 Բեզի կարմիր կօշիկ տամ,
 Բեզի փարչ մը գինի տամ.
 Արեւ, եկո՛ւր, շո՛ւք, գնա՛:

ԱՐԱԳԻԼԻՆ ԱՌԱԾԸ

Արագիլին հարցուցին թէ սրունքդ ինչո՞ւ
 կարմիր է:

Ըսաւ.— Ամառ է:

— Ես քեզ ամառն ալ տեսայ, ձմե՛ռն ալ:

ԻՄ ՄԱՆՉՈՒԿՍ

Իմ մանչուկիս աչուկը
 կը նմանի ժամուն խաչուկը:

Իմ մանչուկիս բերանը
 կը նմանի ժամուն խորանը:

Իմ մանչուկիս կռնակը
 կը նմանի ժամուն գռնակը:

ՔՈՅՐ ՈՒ ԵՂՔԱՅՐ

Հրաչին քոյրը կը խաղար եղբօրը խաղալիքին
 հետ և յանկարծ կոտորեց զայն: Հրաչ բարկացաւ
 և յարձակեցաւ քրոջը վրայ որպէսզի ծեծէ:

— Զիս մի ծեծեր, ես քեզի կը համբուրեմ,
 ըսաւ քոյրը:

— Հրաչ ամչցաւ և ներեց քրոջը:

ԳԱՌՆՈՒԿՍ

Սիրուն անմեղ ի՞մ գառնուկ,
Բուրդըդ ճերմակ ու փափուկ,
Վազելով դաշտ ու արօտ,
Մօրըդ կը քաջես կարօտ :

Սի լար, գառնուկ սիրական,
Փոքրիկ տղու մը նրման,
Կուգայ մայրըդ. հետը շատ
Կը բերէ քեզ անուշ կաթ :

ՇՈՒՏ ԱՍԵԼՈՒԿ

Վահէ ըսաւ Զապէլին. — Շուտ շուտ ըսէ՛
տեսնեմ.

Զուկը բռնեմ, ձուկ ուտեմ :

Մուկը բռնեմ, ձուկ ուտեմ :

Զապէլ կրկնեց.

— Զուկը բռնեմ, ձուկ ուտեմ :

Մուկը բռնեմ, մուկ ուտեմ :

— Հա՛, հա՛, հա՛, խնդաց Վահէ, ատ չե՛ս
ղաւ, մուկը կերար :

ԼՈՒՍԻՆԸ

Նայէ՛, մայրիկ, նայէ՛ վեր,
Լուսինն ինչպէս է պայծառ,
Երկինքի մէջ անըստուեր,
Կը թափառի զերդ լամպար :

Անցած շաբաթ պղտիկ էր ,
 Ու աղեղի պէս ալ կոր .
 Հիմա որչափ մեծցեր է ,
 Մեծ Օի պէս է կլոր :

ՓՔՈՅԻՆ ՀԱՆԵԼՈՒԿԸ

Շունչ կ'առնէ ,
 Հոգի չունի ,
 Փոր ունի .
 Աղիք չունի :

ԱՆՁՐԵԻԻՆ ԵՐԳԸ

Անձրեւ կուգայ , ձիւն կուգայ ,
 Տէրտէր պապը տուն կուգայ ,
 Բաղմոց ձգեմ , տեղ չկայ ,

Փիլաւ եփեմ , եղ չկայ ,
 Ապուր եփեմ , ջուր չկայ ,
 Անձրեւ կուգայ , ձիւն կուգայ :

Մէկ ԱՍՏՈՒԱԾ

Գեղամ հարցուց Ազնիւին :
 — Գիտե՞ս , քանի՞ Աստուած կայ :
 — Մէկ Աստուած :
 — Ինչէ՞ն գիտես :
 — Որովհետեւ Աստուած ամէն տեղ է , ու
 քանի որ ամէն տեղ է , ալ ուրիշ աստուածի
 տեղ չի մնար :

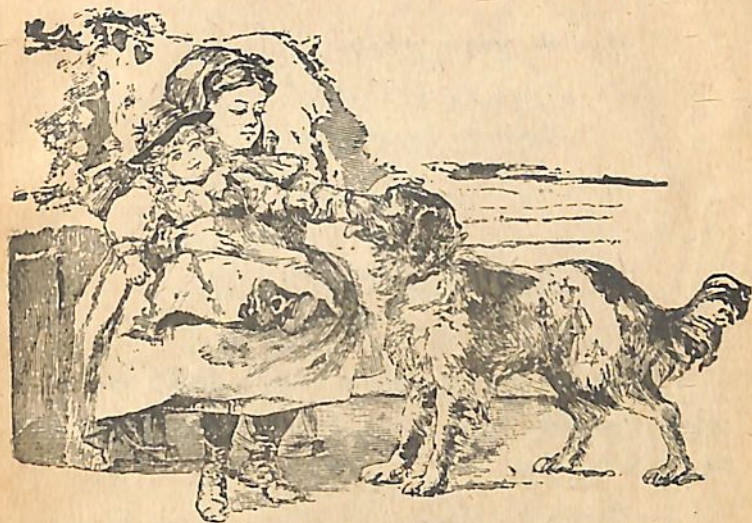
Թ Ո Չ Ն Ի Կ Ի Ն
 Երգէ թռչնիկ ,
 Գու բոյնիդ մէջէն ,

Ուր որ ձագուկներդ
Հեղիկ կը ննջեն :

Երգէ անոնց ,
Երգեր անհամար ,
Երգ մըն ալ , թռչնիկ ,
Երգէ ինծի համար :

ԱՐԵՒՆ Է ԾԱԳԵՐ

Արեւն է ծագեր վեր մեր երգիքին ,
Ծագեր է ծագեր լոյս լուսաւորչին .
Ձատիկն է եկեր վեր մեր երգիքին ,
Հաւիկն է արթուն Սուրբ Կարապետին ,
Կարմիր է հաւկիթ մեր Սուրբ Ձատիկին ,
Հաւիկն է ածեր Սուրբ Կարապետին :

ՇՆԻԿ

Շնիկս իմ սիրուն ,
Ինչ աղուոր ես դուն ,
Ինչ զանգուր վարսեր
Գլխէդ են կախուեր :

Երբ ուրախ ըլլամ ,
Ու խնդամ , խաղամ ,
Ինծի հետ դուն ալ
Կը սիրես խաղալ :

Իսկ երբ սաստեն զիս ,

Ու ցաւի հոգիս ,
 Դուն ալ ինծի պէս
 Արցունք կը թափես :

ՍԱԿԱԻԱՊԵՏ ՄԱՅՐԸ

Մայր մը տասը զաւակ ունէր : Ամէն առտու
 տասը հաւկիթ կը խաշէր , մէյմէկ հատ կը բաժ-
 նէր անոնց միջեւ :

—Մայրիկ , քեզի բան չմնաց , կ'ըսէին տը-
 Ղաքը :

—Մայրիկնիդ կրճղ թող ուտէ , կ'ըսէ մայ-
 րիկը , ամէն մէկդ մէյ մէկ պատառ տուէք ձեր
 հաւկիթէն , ինծի կը բաւէ :

ՊԶՏԻԿ ԲԱՂՁԱՆՔՆԵՐ

Այսօր ի՞նչ է , կիրակի է ,
 Պապան ինծի փարա մը տայ .
 Փարան տանիմ՝ մշակին տամ՝
 Մշակն ինծի ցորեն տայ .

Յորենը տանիմ՝ չաղացքին տամ ,
 Զաղացքն ինծի ալիւր տայ .
 Ալիւրը տանիմ՝ տաշտին տամ ,
 Տաշտը ինծի խմոր տայ .
 Խմորը տանիմ՝ թոնիրին տամ ,
 Թոնիրն ինծի կիլիկ տայ .
 Կիլիկը տանիմ՝ հովիւին տամ ,
 Հովիւն ինծի գառնուկ մը տայ .
 Գառնուկը տանիմ՝ Աստըծուն տամ ,
 Աստուածն ինծի աղւոր աղբարիկ մը տայ :

Ա Շ Ո Ւ Ն

Գարուն էր , եկաւ աշուն ,
 Զիւն է բռներ վեր սարերուն .
 Թղթիկ մը տանք կռունկներուն ,
 Տանին հասցնեն զարիպներուն :

ԱՅՐՈՒԲԵՆ ՆԵՂԱԳԻՐ

ա	բ	գ	դ	ե	զ	է	ը	թ
ժ	ի	լ	խ	ծ	կ	հ	ձ	ղ
ն	ւ	փ	ճ	ր	ց	ւ	փ	ֆ
			օ	Ֆ				

ա	բ	գ	դ	ե	զ	է	ը	թ
ժ	ի	լ	խ	ծ	կ	հ	ձ	ղ
ն	ւ	փ	ճ	ր	ց	ւ	փ	ֆ
			օ	Ֆ				

7993

